

**Uchwała Nr XXX/314/2021
Rady Miejskiej Jastarni
z dnia 27 maja 2021 r.**

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny Gminy Jastarnia
na lata 2021 – 2023**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminy (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713 ze zm.) w związku z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz.U. 2020 r. poz. 821 ze zm.)

Rada Miejska Jastarni uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny Gminy Jastarnia na lata 2021 – 2023 stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Jastarni.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej Jastarni
Daniel Kohnke

Uzasadnienie

Obowiązek opracowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny Gminy Jastarnia na lata 2021-2023 wynika z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny”.

Program pozostaje w zgodności ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jastarnia na lata 2021-2027 i umożliwia aplikowanie o dodatkowe środki finansowe w oparciu o konkursy ogłaszane przez Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w ramach programów resortowych, w tym resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Marek Ustowski
adwokat

Załącznik do Uchwały nr XXX/314/2021
Rady Miejskiej Jastarni
z dnia 27 maja 2021 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY GMINY JASTARNIA NA LATA 2021-2023

2021

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	2
I. PODSTAWY PRAWNE TWORZENIA PROGRAMU	4
II. INFORMACJE OGÓLNE O GMINIE	4
III. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE	7
1. DZIECKO I MŁODZIEŻ W ŚRODOWISKU SZKOLNYM I RODZINNYM	7
2. RODZINA I DZIECKO W ŚRODOWISKU LOKALNYM	9
3. POMOC I WSPARCIE RODZINY I DZIECKA W TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	17
4. ANALIZA SWOT	26
5. INSTYTUCJE I ORGANIZACJE DZIAŁAJĄCE NA RZECZ RODZINY I DZIECKA	28
IV. CELE I ZADANIA	30
V. ODBIORCY PROGRAMU	37
VI. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU	38
VII. FINANSOWANIE PROGRAMU	39
VIII. WDRAŻANIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU	39
SPIS TABEL I WYKRESÓW	41

WPROWADZENIE

Rodzina jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i zaspokajania potrzeb swoich członków. Przede wszystkim warunkuje prawidłowy rozwój biologiczny i psychospołeczny dziecka, jest pierwszą instytucją wychowawczą, w której przebiega proces jego socjalizacji, kształtowanie osobowości oraz przygotowanie do przyszłych ról społecznych. Rodzina oddziałuje na dziecko poprzez określony i swoisty układ stosunków społecznych, na których podłożu dziecko przyswaja sobie określone wartości i wzory osobowe.

Prawidłowo funkcjonująca rodzina zaspokaja wszystkie potrzeby dziecka w sferze psychicznej i materialno-bytowej, jest źródłem poczucia własnej wartości i bezpieczeństwa. Są jednak rodziny, które niewłaściwie pełnią przypisane im role. W rodzinach tych niejednokrotnie zachodzą zjawiska patologiczne (np. alkoholizm, przemoc, rozwody lub śmierć rodziców, sieroctwo społeczne, narkomania, przestępczość, próby samobójcze, ubóstwo i bezrobocie, brak właściwej opieki rodzicielskiej i nieporadność życiowa oraz nieprzystosowanie społeczne), które czynią je dysfunkcjonalnymi, czyli takimi, które nie potrafią sprostać swoim obowiązkom, m.in. względem dzieci, oraz pomyślnie rozwiązywać swoich problemów i sytuacji kryzysowych.

Dezorganizacja rodziny powoduje, że staje się ona niewydolna wychowawczo, a tym samym wymaga stałego monitorowania i świadczenia komplementarnego wsparcia ze strony przedstawicieli różnych grup zawodowych (np. pracowników socjalnych, asystentów rodziny, pedagogów szkolnych, opiekunów placówek wsparcia dziennego, pracowników ochrony zdrowia, policji, kuratorów sądowych czy przedstawicieli innych instytucji i organizacji, które działają na rzecz rodziny i dziecka) oraz podejmowania działań w oparciu o sprecyzowany plan działania. Taką możliwość daje stworzenie lokalnego systemu wspierania rodziny, który – przy założeniu, że naturalnym i koniecznym środowiskiem wychowania dziecka jest rodzina – powinien być nastawiony na pomoc w rozwiązywaniu życiowych jej problemów oraz przywróceniu prawidłowego funkcjonowania, a gdy już nastąpi rozkład więzi rodzinnych i zaistnieją okoliczności zmuszające do rozłączenia rodziny i umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, na motywowanie rodziców do zmiany oraz stworzenie warunków do powrotu dziecka do rodziny.

Istotne znaczenie dla stworzenia systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych ma przygotowanie programowych podstaw jego funkcjonowania. Na szczeblu gminnym taką rolę pełnią programy wspierania rodziny, w ramach których planowane są zadania służące wzmocnieniu bądź przywróceniu zdolności rodzin do wypełniania przypisanym im funkcji głównie poprzez wczesną profilaktykę i interwencję.

Niniejszy program został przygotowany w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Jastarni.

Program składa się z kilku części. W pierwszej zostały przedstawione podstawy prawne jego tworzenia.

Druga i trzecia część programu obejmują informacje ogólne na temat gminy oraz diagnozę sytuacji rodziny i dziecka w gminie, która została przygotowana w oparciu o dane pozyskane od podmiotów działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców, analizę ankiet skierowanych do przedstawicieli funkcjonujących w gminie placówek oświatowych oraz mieszkańców gminy, w tym reprezentantów samorządu lokalnego, a także wskazanie mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu wspierania rodziny (analiza SWOT) oraz identyfikację instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz rodziny i dziecka w gminie.

Czwarta część programu, obejmująca przygotowany w formie zestawień tabelarycznych harmonogram, wyznacza cele i niezbędne do podjęcia zadania, wskazując m.in. realizatorów poszczególnych zapisów oraz czas ich wdrożenia.

Piąta, szósta, siódma i ósma część programu zawierają informacje na temat jego odbiorców, przewidywanych efektów realizacji dokumentu, sposobu finansowania programu oraz prowadzenia jego monitoringu i ewaluacji przy wykorzystaniu przygotowanego w części czwartej dokumentu zestawu wskaźników monitoringowych.

I. PODSTAWY PRAWNE TWORZENIA PROGRAMU

Obowiązek opracowania Gminnego Programu Wspierania Gminy Jastarnia na lata 2021-2023 wynika z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny”.

Program pozostaje w zgodności z Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jastarnia na lata 2021-2027 i umożliwia aplikowanie o dodatkowe środki finansowe w oparciu o konkursy ogłaszane przez Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w ramach programów resortowych, w tym resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

II. INFORMACJE OGÓLNE O GMINIE

Gmina Jastarnia jest gminą miejsko-wiejską, położoną w północnej części województwa pomorskiego, w powiecie puckim. Sąsiaduje z gminą miejską Hel i gminą miejsko-wiejską Władysławowo. Gmina zajmuje powierzchnię 7,80 km², co stanowi 1,4% powierzchni powiatu, a w jej skład wchodzi: miasto Jastarnia i 2 osady – Kuźnica i Jurata. Jastarnia jest najmniejszą pod względem powierzchni gminą miejsko-wiejską w Polsce. Siedziba władz gminy znajduje się w Jastarni.

Obszar gminy zlokalizowany jest na Mierzei Helskiej będącej częścią Pobreża Gdańskiego. Na terenie gminy znajduje się port morski w Jastarni nad Zatoką Pucką oraz przystanie morskie. Obszar gminy Jastarnia, podobnie, jak cały Półwysep Helski objęty jest ochroną przyrody jako Nadmorski Park Krajobrazowy.

Do najciekawszych zabytków w gminie zalicza się zabytkowy zespół osady rybackiej, na który składają się domy rybackie konstrukcji szachulcowej pochodzące z końca XIX stulecia; Chata Rybacka z 1881 roku zbudowana z wykorzystaniem wyrzuconych przez morze części statków i okrętów, ze zbiorami eksponatów rybackich oraz pochodzący z 1931 roku kościół Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny, z amboną wykonaną w kształcie łodzi rybackiej płynącej po wzburzonym morzu. Historyczne eksponaty znajdują się także w bosmanacie portu oraz prywatnym Muzeum Rybackim Pod Strzechą.

Gmina Jastarnia łączy się z siecią dróg krajowych poprzez drogę wojewódzką nr 216 z Helu do Redy. Sieć komunikacyjną gminy uzupełniają drogi powiatowe oraz gminne. Przez jej teren przebiega linia kolejowa nr 213 relacji Gdynia – Hel. Dostępność komunikacyjną gminy uzupełnia port morski w Jastarni, przystań rybacka i przystanie turystyczne w Kuźnicy i Juracie oraz sezonowe lądowisko samolotów w Jastarni. Jastarnia pełniąc funkcję ośrodka administracyjnego gminy położona jest w odległości 16 km od Helu i 20 km od Władysławowa, natomiast od Gdańska dzieli ją ok. 85 km.

Na koniec 2019 roku gmina liczyła 3.690 mieszkańców, w tym 1.898 kobiet. W ostatnich latach widoczny jest systematyczny spadek liczby dzieci i młodzieży (z 667 w 2017 r. do 643 w 2019 r.) oraz osób w wieku produkcyjnym (z 2.309 w 2017 r. do 2.242 w 2019 r.), natomiast przybywa osób starszych (z 784 w 2015 r. do 805 w 2017 r.). Zmiany te powodują postępujący proces starzenia się społeczności lokalnej. Do najistotniejszych problemów dotyczących seniorów należą: utrudniony dostęp do świadczeń zdrowotnych, w tym do specjalistycznej opieki zdrowotnej, oraz brak komunikacji publicznej, zwłaszcza poza sezonem letnim.

Podstawę gospodarki gminy Jastarnia stanowi działalność turystyczna i rekreacyjna, czemu sprzyjają zasoby naturalne, warunki przyrodnicze, a także rozbudowane infrastruktura wypoczynkowa, sportowa i gastronomiczna. Uzupełniającą funkcję pełni rybołówstwo. W gminie znajdują się letnie kąpieliska, port morski nad Zatoką Pucką oraz przystanie morskie dla rybaków stanowiące bazę dla gospodarki rybackiej i przetwórstwa.

W latach 2017-2019 liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie zwiększała się z roku na rok (z 1.106 w 2017 r. do 1.142 w 2019 r.). W 2019 roku w jej gospodarce dominowała działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (744 podmioty). Istotne znaczenie odgrywały także handel i usługi w zakresie napraw (98) oraz rybołówstwo (87).

Charakterystyczne dla gminy Jastarnia jest zmniejszanie się liczby osób pracujących (z 531 w 2017 r. do 446 w 2019 r.). Z kolei liczba osób bezrobotnych w gminie w 2019 roku była niższa niż w 2017 roku, lecz wyższa niż w 2018 roku (156 w 2017 r., 135 w 2018 r., 147 w 2019 r.). Wśród osób pozostających bez pracy większość stanowili mężczyźni (95 w 2017 r., 76 w 2018 r., 91 w 2019 r.). Po spadku w 2018 roku, w 2019 roku udział osób bezrobotnych w ogóle mieszkańców gminy

będących w wieku produkcyjnym zwiększył się (6,8% w 2017 r., 6% w 2018 r., 6,6% w 2019 r.). Sytuację na rynku pracy w gminie charakteryzuje sezonowość zatrudnienia. Ocenia się, że poza sezonem turystycznym liczba miejsc pracy w gminie jest niewystarczająca.

Zasoby mieszkaniowe w gminie nieco się zwiększają. W 2019 roku na jej terenie znajdowało się 1.980 mieszkań, w tym 47 mieszkań komunalnych, spośród których wydzielonych było 14 mieszkań socjalnych. Większość mieszkań wyposażona była w instalacje techniczno-sanitarne w postaci wodociągu, ustępu spłukiwanego, łazienki i centralnego ogrzewania. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, na koniec 2019 roku do sieci wodociągowej podłączonych było 99,6% mieszkań w mieście i 99,7% na obszarze wiejskim gminy, łazienkę posiadało 97,4% mieszkań w mieście i 97,3% na wsiach, a centralne ogrzewanie 75,4% mieszkań w mieście i 75,6% na wsiach. Na terenie gminy jest także sieć gazowa – korzystało z niej 27,7% mieszkańców miasta i 11,7% mieszkańców wsi.

Gmina posiada bazę oświatową, na którą składa się 1 szkoła podstawowa z oddziałem przedszkolnym oraz 1 przedszkole: Szkoła Podstawowa im. Józefa Wybickiego w Jastarni i Niepubliczne Przedszkole „Promyczek” w Jastarni.

Działalność kulturalna w gminie ogniskuje się wokół Miejskiego Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji w Jastarni oraz Miejskiej Biblioteki Publicznej w Jastarni. Stałą ofertę kulturalną w gminie uzupełnia działalność prywatnego Muzeum „Pod Strzechą” w Jastarni oraz oferta Świetlicy Społecznej Wielopokoleniowej w Jastarni, w której znajdują się również hala sportowa i boisko sportowe „Orlik”.

Opiekę zdrowotną nad mieszkańcami gminy sprawuje Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „JAS-MED” S.C. w Jastarni, a główną instytucją realizującą zadania pomocy społecznej na jej terenie jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastarni. Nad bezpieczeństwem mieszkańców gminy Jastarnia czuwa Komenda Powiatowa Policji w Pucku, a bezpośrednie czynności policyjne wykonują funkcjonariusze Komisariatu Policji w Juracie. Działania Policji wspierają funkcjonariusze Straży Miejskiej w Jastarni.

Sektor pozarządowy funkcjonujący w gminie obejmuje 17 organizacji, w tym organizacje działające na rzecz rozwoju lokalnego, organizacje sportowe oraz jednostki ochotniczej straży pożarnej.

III. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE

1. DZIECKO I MŁODZIEŻ W ŚRODOWISKU SZKOLNYM I RODZINNYM

Diagnoza sytuacji dziecka i młodzieży w środowisku szkolnym i rodzinnym została dokonana na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego w Szkole Podstawowej im. Józefa Wybickiego w Jastarni. Badanie to umożliwiło identyfikację występujących problemów i przyczyn negatywnych zachowań, pozyskanie informacji na temat posiadanych przez placówkę zasobów, oferty zajęć dodatkowych, podejmowanych działań profilaktycznych i wychowawczych, form współpracy z rodzicami oraz z innymi instytucjami i organizacjami, a także określenie potrzeb dzieci i młodzieży oraz możliwości ich zaspokojenia.

Posiadane zasoby oraz oferta zajęć dodatkowych

Uczniowie mają możliwość skorzystania z pomocy pedagoga i pielęgniarki, logopedy, psychologa i doradcy zawodowego. W szkole prowadzone jest dożywianie. Placówka posiada sprzęt audiowizualny i zapewnia dostęp do biblioteki, świetlicy, sali gimnastycznej, boiska szkolnego i pracowni komputerowej z dostępem do sieci Internet. Szkoła prowadzi też klasy integracyjne.

Szkoła proponuje uczniom zajęcia dodatkowe, w tym kierowane do osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Najczęściej są to różnorodne przedmiotowe koła zainteresowań, ćwiczenia i zadania rozwijające uzdolnienia, sportowe, artystyczne, a także zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne; rewalidacyjne, logopedyczne, gimnastyka korekcyjna; lekcje z psychologiem i pedagogiem oraz lekcje języka polskiego dla cudzoziemców.

Problemy dzieci, młodzieży i ich rodzin oraz przyczyny negatywnych zachowań

W opinii przedstawicieli ankietowanej placówki, dzieci i młodzież oraz ich rodziny najczęściej zmagają się z problemami, u podstaw których leżą ogólne problemy rodziny, w tym prowadzące do niewydolności opiekuńczo-wychowawczej nieodpowiednie umiejętności wychowawcze rodziców a także zaburzenia psychiczne.

Wśród najczęstszych przyczyn negatywnych zachowań wśród dzieci i młodzieży badani wskazywali niski poziom kompetencji wychowawczych rodziców, brak pozytywnych wzorców, problemy z komunikacją, zaburzone relacje z rówieśnikami.

Podejmowane działania profilaktyczne i wychowawcze

W ankietowanej szkole podejmowane są różnorodne działania profilaktyczne i wychowawcze. Przybierają one formę realizowanych programów profilaktycznych i wychowawczych; odbywają się pogadanki, warsztaty i spotkania ze specjalistami; organizowane są również zajęcia pozalekcyjne, w tym koła zainteresowań, imprezy szkolne i klasowe, których celem jest wartościowe spędzanie czasu wolnego.

Współpraca z rodzicami oraz z innymi instytucjami i organizacjami

Placówka podejmuje współpracę z rodzicami uczniów; najczęściej w jej ramach odbywają się zebrania ogólne i konsultacje indywidualne; spotkania z rodzicami uzupełniane są o treści edukacyjne i profilaktyczne. Szkoła angażuje rodziców w życie placówki, m.in. w organizację imprez szkolnych.

Placówki oświatowe współpracują także z innymi instytucjami oraz organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i ich rodziny. Zazwyczaj są to: Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pucku, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejska Komisja ds. Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Jastarni; Komenda Powiatowa Policji w Pucku i Komisariat Policji w Juracie oraz kuratorzy przy Sądzie Rejonowym w Wejherowie. Szkoły współpracują również z gminnymi placówkami kulturalnymi, placówkami ochrony zdrowia i działającymi w gminie organizacjami pozarządowymi.

Spośród ww. podmiotów, ważną rolę pełni Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Pucku świadcząca specjalistyczną pomoc psychologiczno-pedagogiczną i logopedyczną dzieciom i młodzieży oraz rodzicom i nauczycielom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i edukacyjnych. Poradnia oferuje m.in. wczesne wspomaganie rozwoju dziecka; profilaktykę i edukację, a w jej ramach: warsztaty, zajęcia grupowe, prelekcje dla rodziców i nauczycieli oraz badania przesiewowe (wzroku, słuchu, logopedyczne). W poradni prowadzona jest

także terapia logopedyczna i doradztwo zawodowe; działa również Szkoła Rodziców ucząca budowania prawidłowych relacji z dziećmi.

Istotne znaczenie ma również współpraca placówek oświatowych z kuratorami sądowymi.

Potrzeby dzieci i młodzieży oraz możliwości ich zaspokojenia

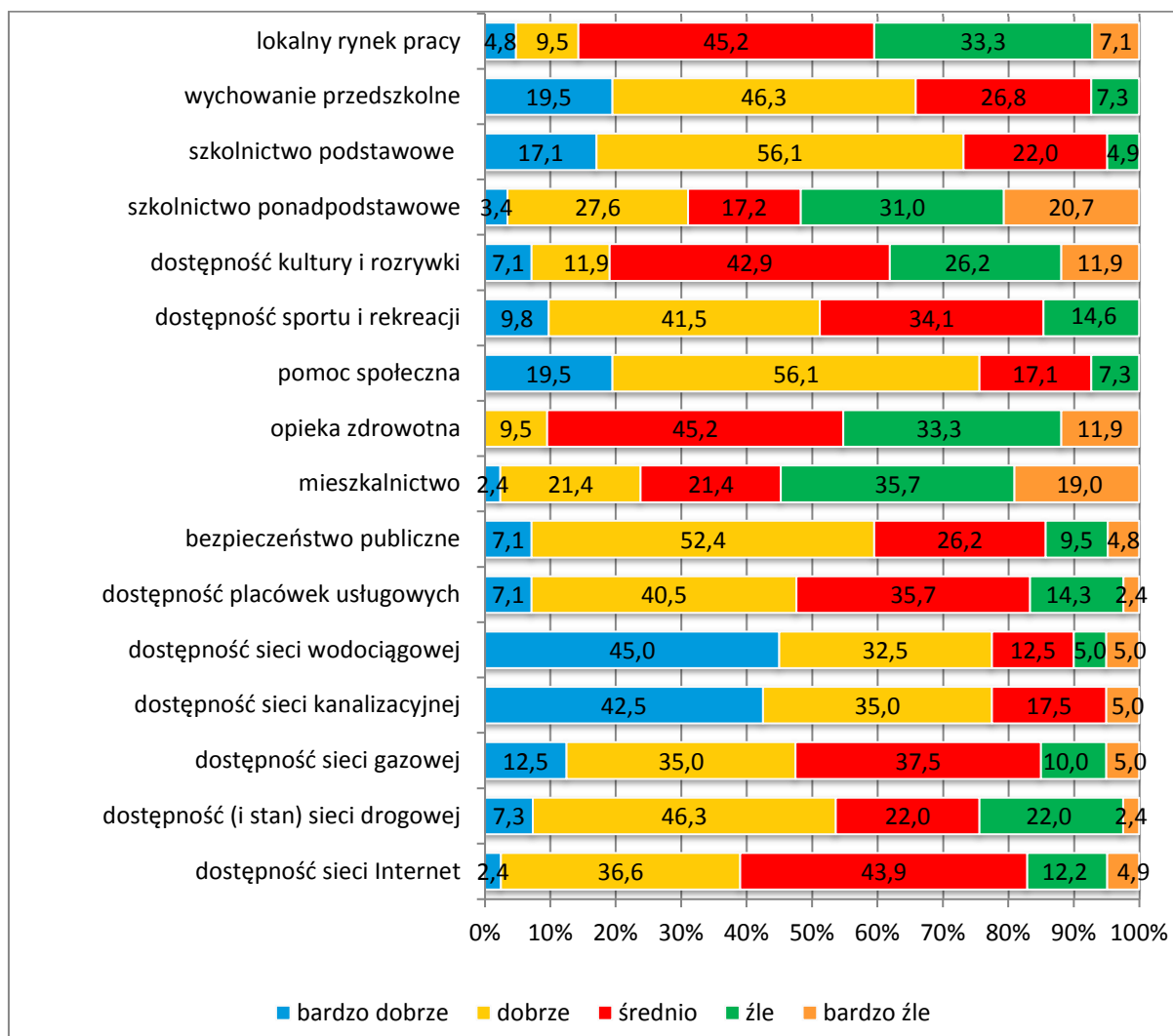
Przedstawiciele ankietowanej placówki uznali, że do najważniejszych potrzeb dzieci i młodzieży w gminie należy prowadzenie dożywiania, a w trwającej obecnie sytuacji epidemiologicznej – doposażenie uczniów w sprzęt do nauki zdalnej. Jako zasadne uznano również otwarcie świetlicy oraz prowadzenie zajęć specjalistycznych w szkole, tak aby rodzice nie musieli dowozić uczniów do większych ośrodków.

2. RODZINA I DZIECKO W ŚRODOWISKU LOKALNYM

W ramach diagnozy sytuacji rodziny i dziecka w gminie przeprowadzono również badania ankietowe wśród mieszkańców gminy, w tym reprezentantów samorządu lokalnego – Burmistrza i jego Zastępcy, Sekretarza Gminy, Skarbnika Gminy, radnych, pracowników Urzędu Miejskiego, członków Miejskiej Komisji ds. Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, przedstawicieli jednostek organizacyjnych gminy, m.in. placówek oświatowych, kulturalnych, sportowych i pomocy społecznej, a także przedstawicieli jednostek służby zdrowia, policji, organizacji pozarządowych i kościoła.

Badania te posłużyły m.in. ocenie warunków życia w gminie, identyfikacji występujących na jej terenie problemów społecznych, wskazaniu grup zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz poznaniu istotnych z punktu widzenia niniejszego Programu opinii na temat przyczyn bezradności opiekuńczo-wychowawczej oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego, negatywnych zjawisk społecznych wśród dzieci i młodzieży, ich przyczyn, a także propozycji działań, jakie należałoby podjąć w celu zmniejszenia natężenia tych problemów oraz zminimalizowania ich skutków.

Do analizy przedłożono w sumie 42 wypełnione anonimowo ankiety. Odpowiedzi na pytanie o warunki życia w gminie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 1. Warunki życia w gminie

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

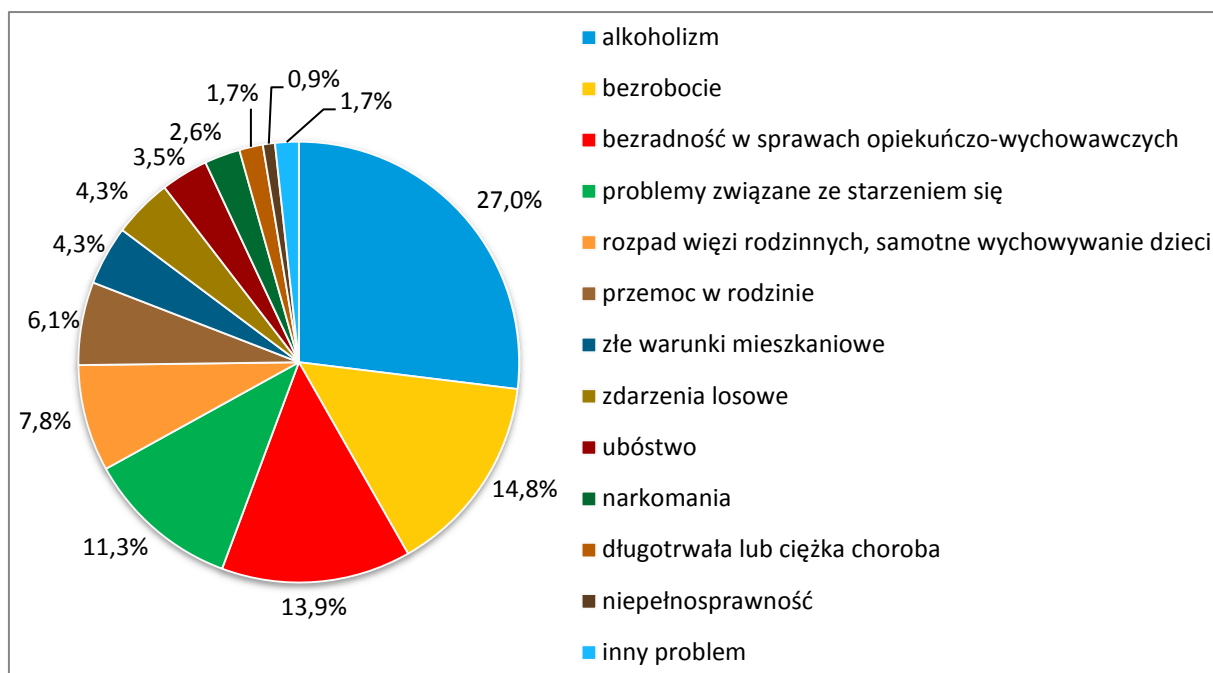
Analizując warunki życia w gminie, przedstawiciele środowiska lokalnego najlepiej ocenili dostępność sieci kanalizacyjnej i wodociągowej (łącznie po 77,5% ocen bardzo dobrych i dobrych), pomoc społeczną (w sumie 75,6% ocen dobrych i bardzo dobrych), dostęp do szkolnictwa podstawowego (łącznie 73,2% ocen dobrych i bardzo dobrych) i wychowania przedszkolnego (w sumie 65,8% ocen dobrych i bardzo dobrych).

Najgorzej badani ocenili z kolei sytuację mieszkaniową (łącznie 54,7% ocen złych i bardzo złych), dostępność szkolnictwa ponadpodstawowego (w sumie

51,7% ocen złych i bardzo złych) i opieki zdrowotnej (łącznie 45,2% ocen złych i bardzo złych), lokalny rynek pracy (łącznie 40,4% ocen złych i bardzo złych) oraz dostęp do kultury i rozrywki (w sumie 38,1% ocen złych i bardzo złych).

Kolejny wykres przedstawia odpowiedzi badanych na pytanie o problemy, które najczęściej dotyczą mieszkańców gminy.

Wykres 2. Problemy najczęściej dotykające rodziny zamieszkujące w gminie

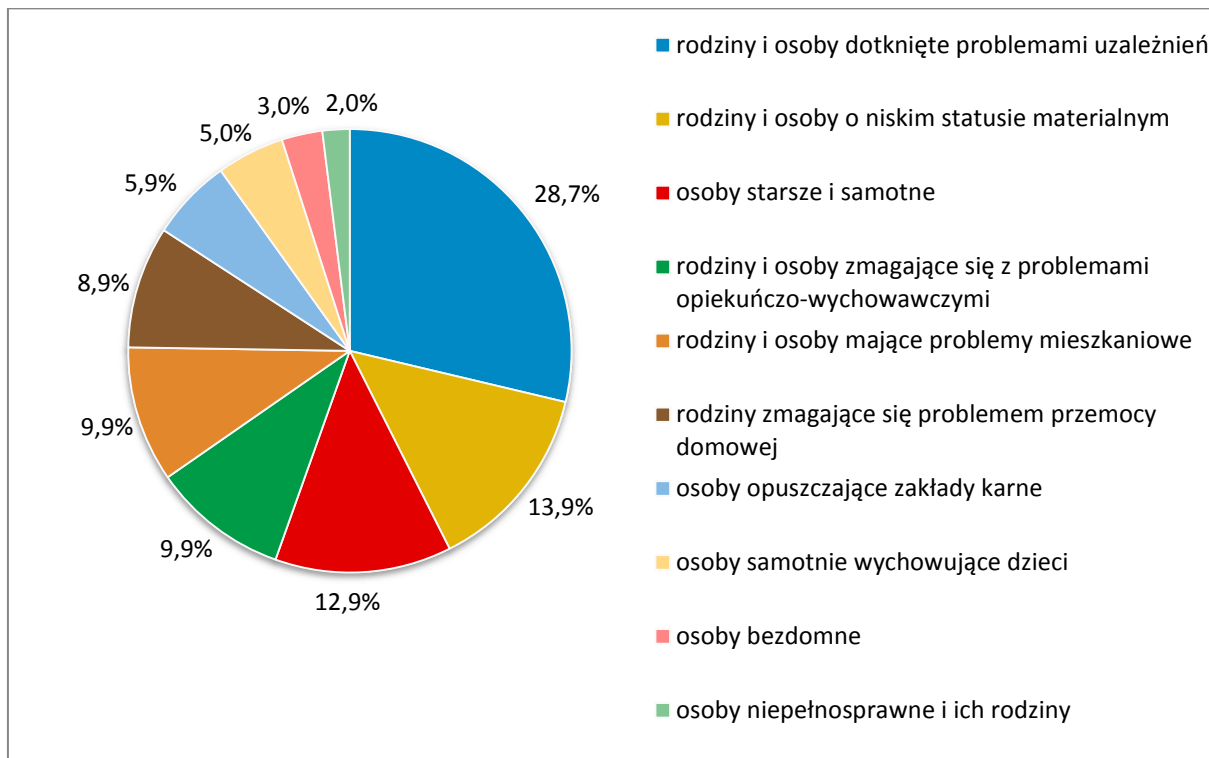

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Za problemy, który najczęściej dotykają mieszkańców gminy, respondenci uznali alkoholizm (27%), a także bezrobocie (14,8%), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego, zaniedbanie dzieci (13,9%) oraz problemy związane ze starzeniem się (11,3%).

Odpowiadając na następne pytanie, ankietowali identyfikowali grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 3. Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie

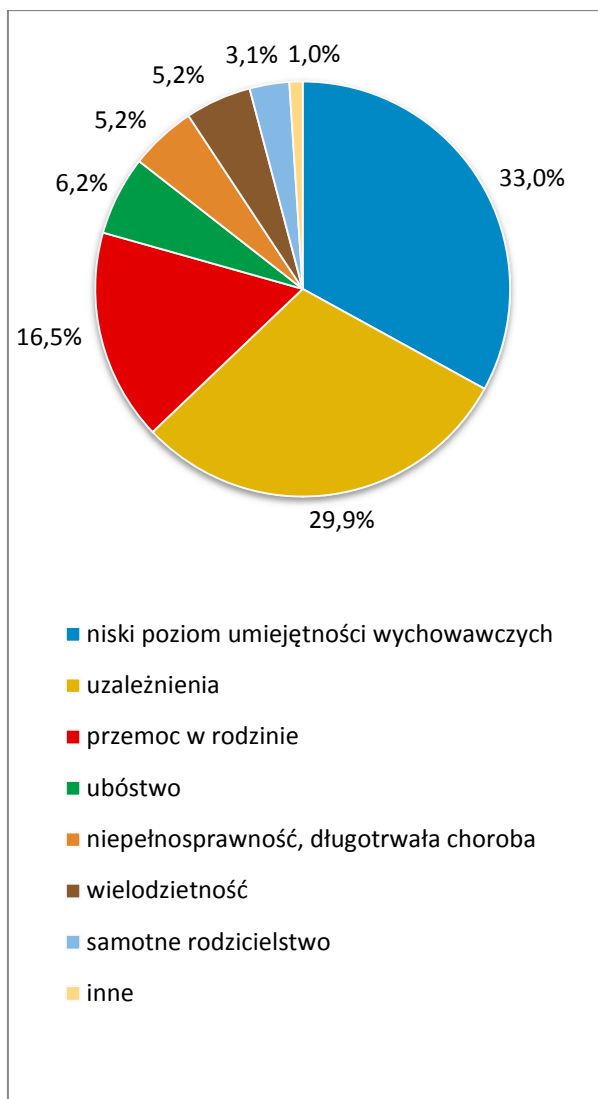

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

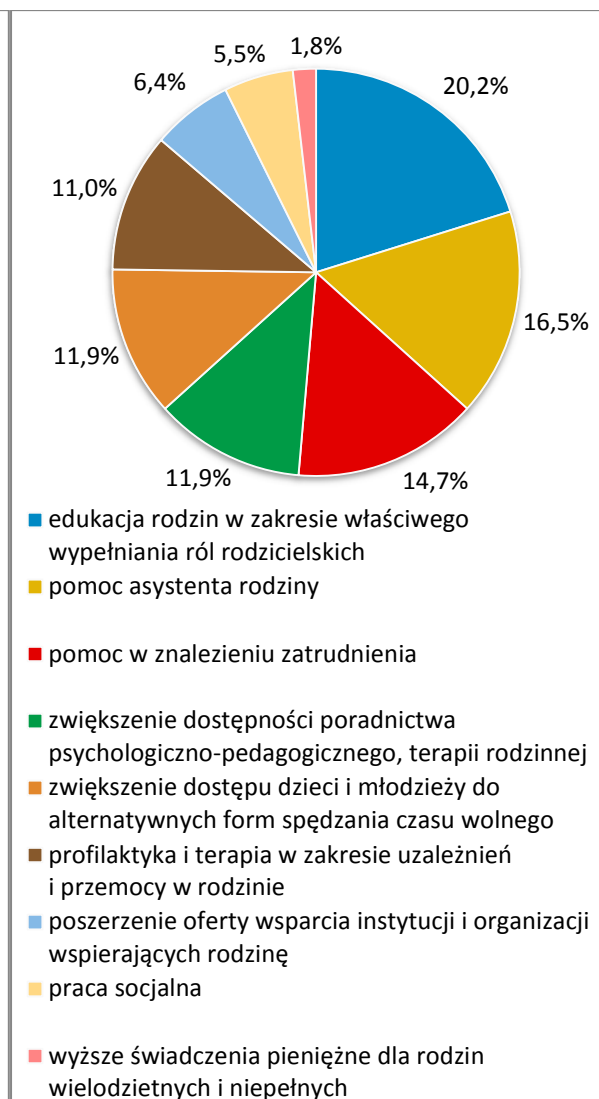
Najwięcej badanych stwierdziło, że najbardziej zagrożone wykluczeniem społecznym są rodziny i osoby dotknięte problemami uzależnień (28,7%), a także rodziny i osoby o niskim statusie materialnym (13,9%) oraz osoby starsze i samotne (12,9%).

Na poniższych wykresach przedstawiono odpowiedzi respondentów na temat przyczyn bezradności opiekuńczo-wychowawczej oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz wskazane przez nich działania, które przyniosłyby największą skuteczność w zapobieganiu i rozwiązywaniu tego problemu.

Wykres 4. Przyczyny bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego w gminie

Wykres 5. Jakie działania poprawiłyby sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo w gminie?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

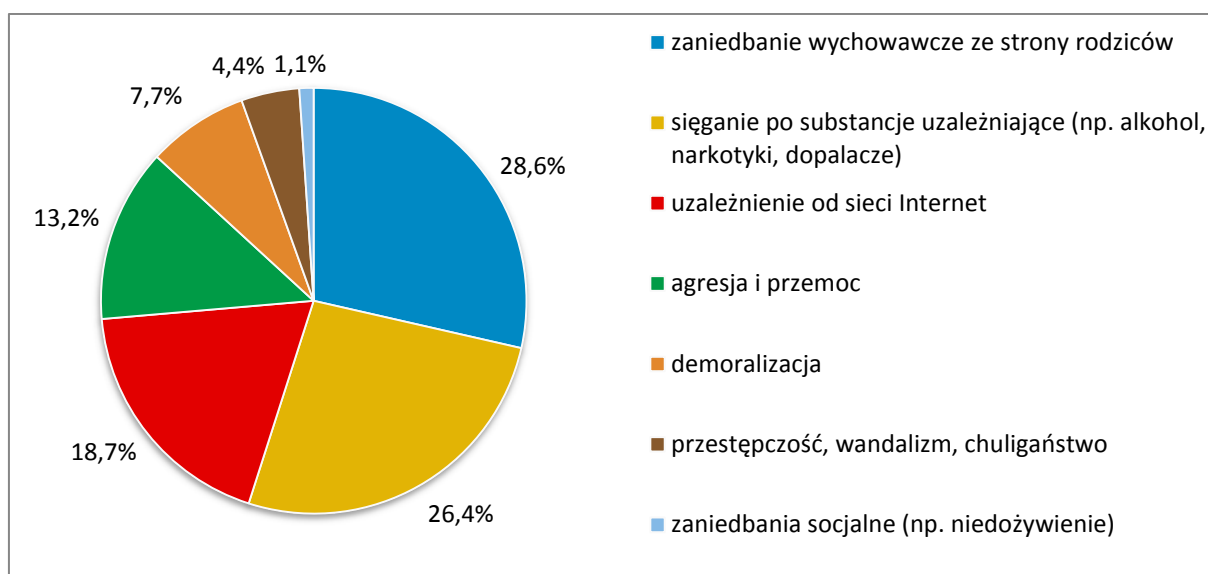
W opinii badanych głównymi przyczynami bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego w gminie są niski poziom umiejętności wychowawczych (33%), uzależnienia (29,9%) oraz przemoc w rodzinie (16,5%).

Wśród działań, których podjęcie mogłoby poprawić sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo, ankietowani najczęściej wskazywali edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich (20,2%), świadczenie

pomocy przez asystenta rodziny (16,5%) oraz udzielenie pomocy w znalezieniu zatrudnienia (14,7%).

Następne wykresy prezentują opinie respondentów na temat negatywnych zjawisk społecznych, na które narażone są dzieci i młodzież w gminie, problemów występujących w rodzinie i w środowisku lokalnym, które są ich najczęstszymi przyczynami, oraz działań, które mogłyby być odpowiedzią na problemy, z którymi zmagają się dzieci i młodzież.

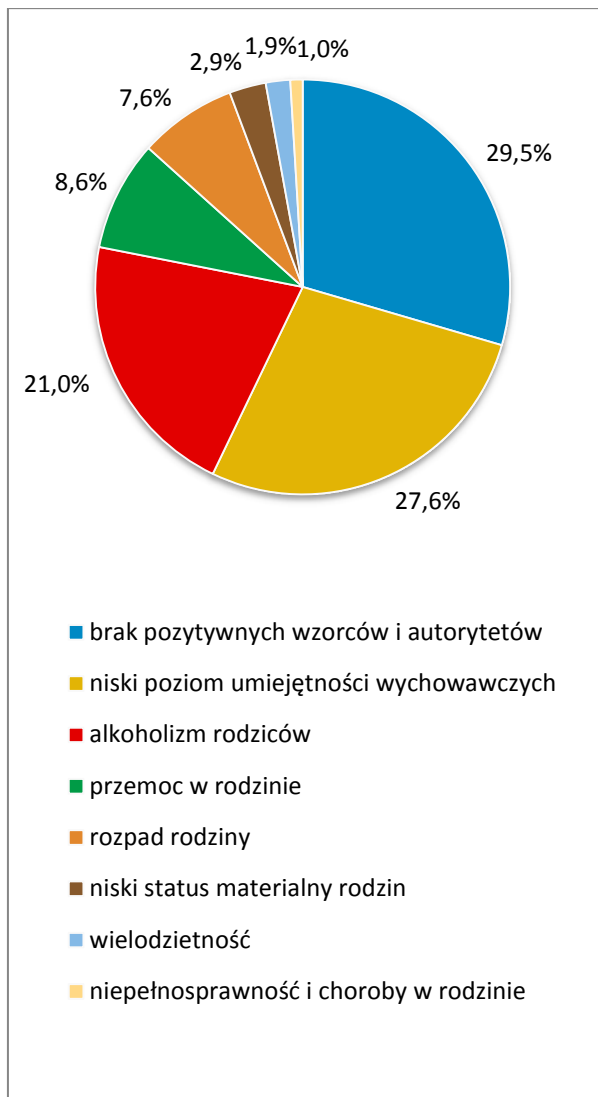
Wykres 6. Negatywne zjawiska społeczne, na które narażone są dzieci i młodzież w gminie

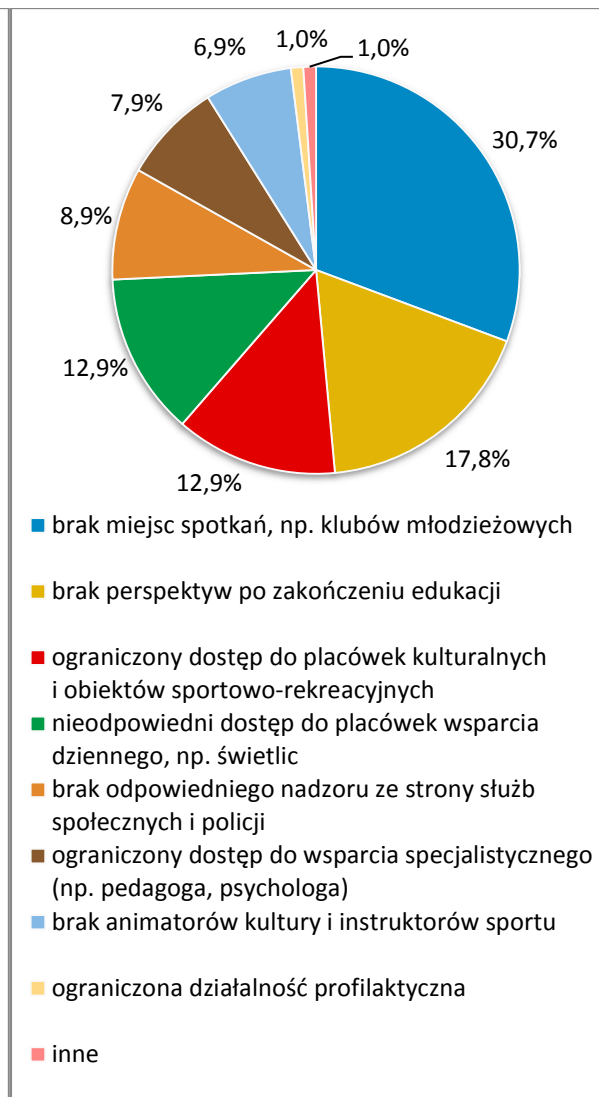
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Według ankietowanych, do negatywnych zjawisk społecznych, na które najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy, należą: zaniedbania wychowawcze ze strony rodziców (28,6%), sięganie po substancje uzależniające, np. alkohol, narkotyki i dopalacze (26,4%) oraz uzależnienie od sieci Internet (18,7%).

Wykres 7. Problemy występujące w rodzinie, które są najczęstszymi przyczynami negatywnych zjawisk społecznych wśród dzieci i młodzieży z gminy

Wykres 8. Problemy występujące w środowisku lokalnym, które są najczęstszymi przyczynami negatywnych zjawisk społecznych wśród dzieci i młodzieży z gminy

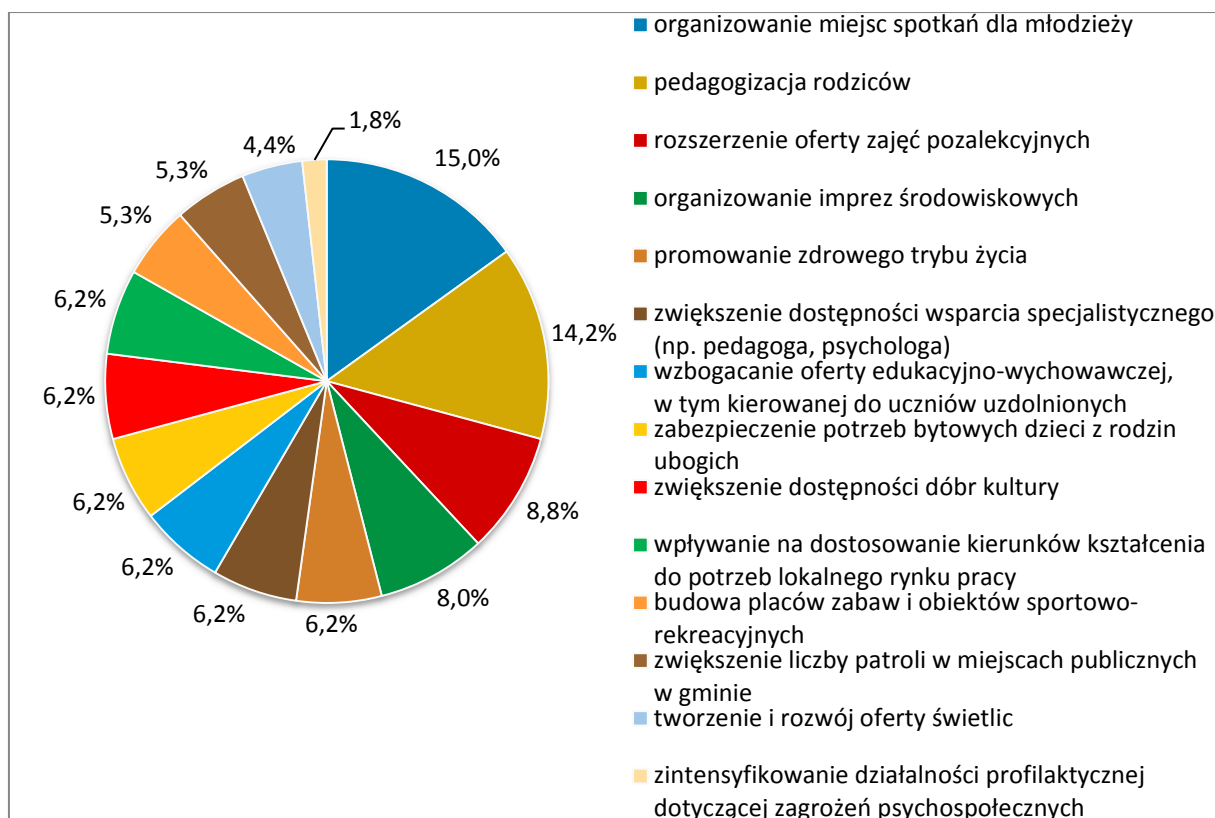
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Identyfikując problemy występujące w rodzinie, które są najczęstszymi przyczynami negatywnych zjawisk społecznych wśród dzieci i młodzieży z gminy, ankietowani wskazali na brak pozytywnych wzorców i autorytetów (29,5%), niski poziom umiejętności wychowawczych (27,6%) oraz alkoholizm rodziców (21%).

Szukając z kolei przyczyn negatywnych zjawisk społecznych wśród dzieci i młodzieży w problemach występujących w środowisku lokalnym, badani

szczególną uwagę zwrócili na brak miejsc spotkań, np. klubów młodzieżowych (30,7%), a także brak perspektyw po zakończeniu edukacji (17,8%), ograniczony dostęp do placówek kulturalnych i obiektów sportowo-rekreacyjnych oraz nieodpowiedni dostęp do placówek wsparcia dziennego (np. świetlic środowiskowych, socjoterapeutycznych; po 12,9%).

Wykres 9. Działania mogące być odpowiedzią na problemy, z którymi zmagają się dzieci i młodzież w gminie

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Wskazując działania, jakie mogłyby być odpowiedzią na problemy, z którymi zmagają się dzieci i młodzież w gminie, ankietowani podkreślili przede wszystkim potrzebę organizowania miejsc spotkań dla młodzieży (15%), prowadzenia pedagogizacji rodziców (14,2%), a także rozszerzenia oferty zajęć pozalekcyjnych (8,8%) oraz promowanie zdrowego trybu życia (8%).

3. POMOC I WSPARCIE RODZINY I DZIECKA W TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ

Główną instytucją, która świadczy w gminie pomoc i wsparcie rodzinom i dzieciom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastarni. Prowadząc działalność w tym zakresie realizuje on zadania wynikające m.in. z takich aktów prawnych, jak: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawa o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawa o Karcie Dużej Rodziny, ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci i ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

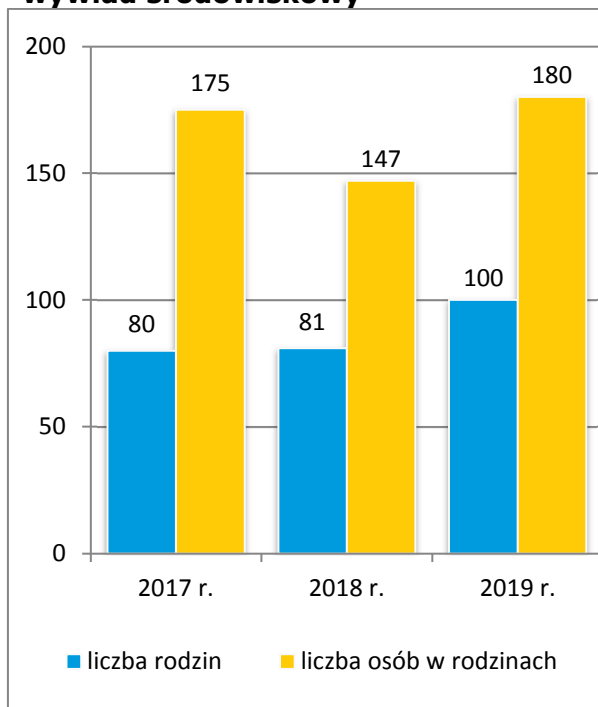
W latach 2017-2019 liczba rodzin, z którymi przeprowadzono wywiad środowiskowy zwiększała się z roku na rok (z 80 w 2017 r. do 100 w 2019 r.), natomiast liczba przebywających w nich osób ulegała wahaniom (175 w 2017 r., 147 w 2018 r., 180 w 2019 r.).

W 2019 roku, w stosunku do lat 2017-2018 znacznie wzrosła liczba rodzin, którym przyznano świadczenie (80 w 2017 r., 81 w 2018 r., 100 w 2019 r.), z kolei wahaniom ulegała liczba przebywających w nich osób (175 w 2017 r., 147 w 2018 r., 180 w 2019 r.).

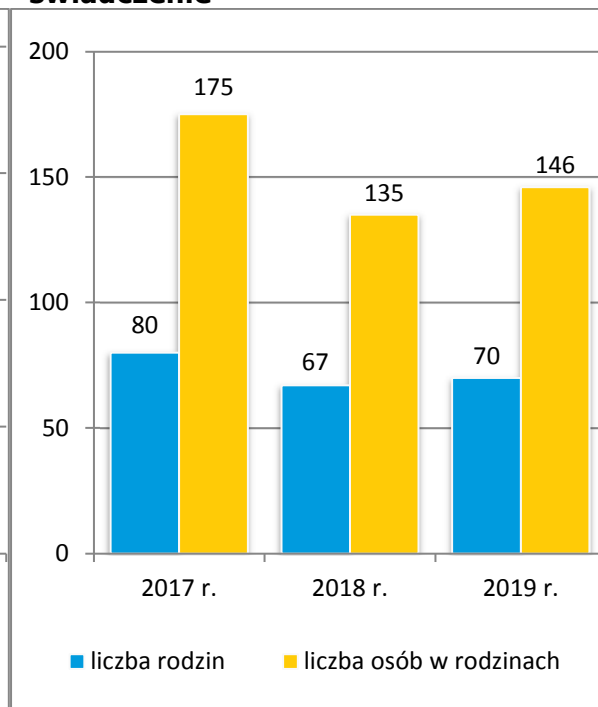
W analizowanym okresie wahaniom ulegała również liczba rodzin i osób w rodzinach, które otrzymały świadczenie pieniężne (odpowiednio 65 i 121 w 2017 r., 56 i 92 w 2018 r., 62 i 115 w 2019 r.), natomiast stale zmniejszała się liczba rodzin i osób w rodzinach, które otrzymały świadczenie niepieniężne (z odpowiednio 22 i 71 w 2017 r. do 15 i 56 w 2019 r.).

Poniższe wykresy przedstawiają dane szczegółowe na temat korzystających z pomocy społecznej w gminie.

Wykres 10. Rodziny i osoby w rodzinach w gminie, z którymi w latach 2017-2019 przeprowadzono wywiad środowiskowy

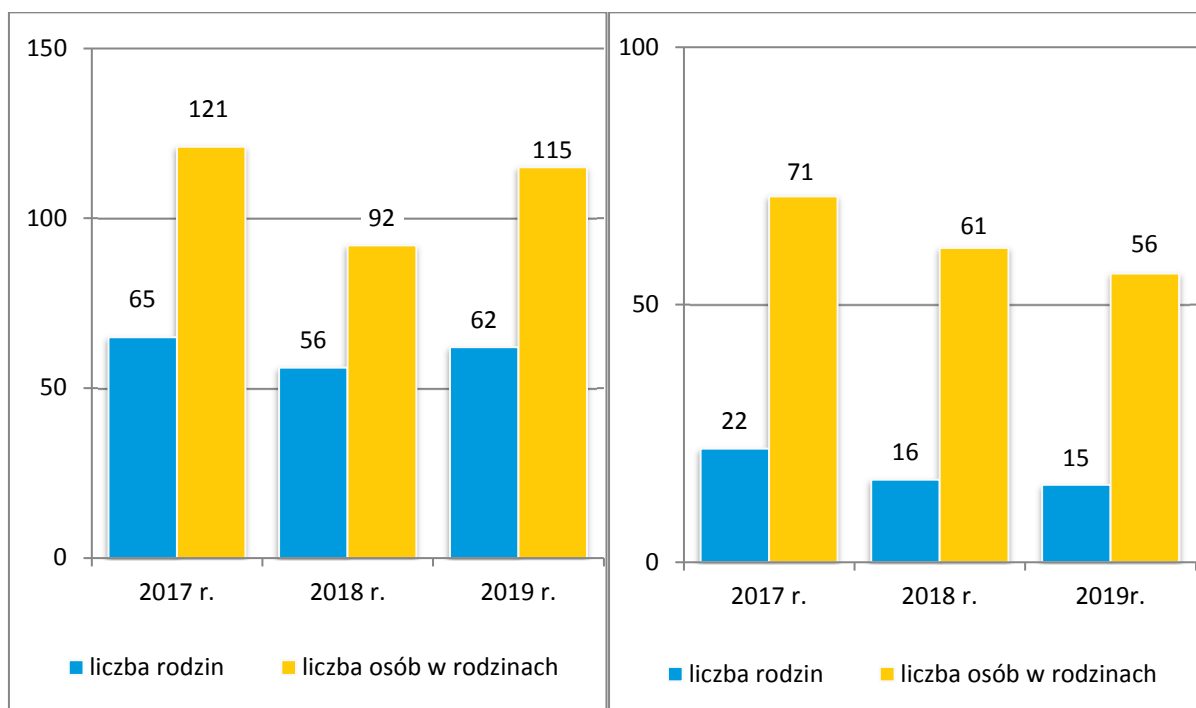
Wykres 11. Rodziny i osoby w rodzinach w gminie, którym w latach 2017-2019 przyznano świadczenie

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastarni.

Wykres 12. Rodziny i osoby w rodzinach w gminie, którym w latach 2017-2019 przyznano świadczenie pieniężne

Wykres 13. Rodziny i osoby w rodzinach w gminie, którym w latach 2017-2019 przyznano świadczenie niepieniężne

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastarni.

Biorąc pod uwagę strukturę rodzin korzystających ze wsparcia MOPS-u, najliczniejsze grupy w latach 2017-2019 stanowiły rodziny jednoosobowe. Wśród rodzin z dziećmi dominowały rodziny z jednym i czworgiem dzieci, w gronie rodzin niepełnych – rodziny z jednym dzieckiem, a wśród rodzin emerytów i rencistów rodziny jednoosobowe. Dane szczegółowe na ten temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Typy rodzin objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2017-2019

typy rodzin		liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
		2017 r.	2018r.	2019 r.	2017r.	2018 r.	2019 r.
rodziny ogółem		80	70	75	175	157	168
o liczbie osób:	1	38	34	41	38	34	41
	2	15	15	10	30	30	20
	3	13	5	10	39	15	30
	4	7	7	5	28	28	20
	5	4	5	2	20	25	10
	6 i więcej	3	4	7	20	25	47
w tym: rodziny z dziećmi ogółem		23	22	14	87	88	57
o liczbie dzieci:	1	9	8	6	23	18	14
	2	8	6	2	31	25	7
	3	4	3	1	21	15	5
	4	2	4	3	12	23	18
	5	0	1	2	0	7	13
	6	0	0	0	0	0	0

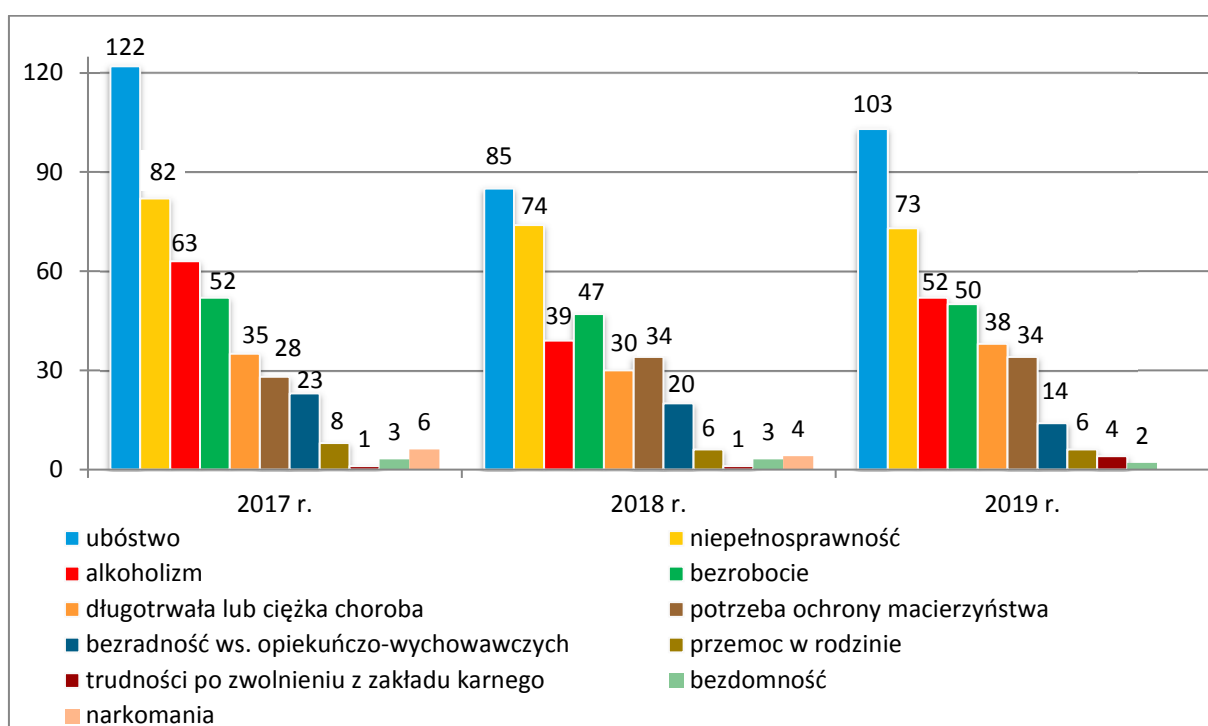
7 i więcej	0	0	0	0	0	0
rodziny niepełne ogółem	8	8	6	26	20	19
o liczbie dzieci:						
1	4	7	4	8	15	10
2	2	0	1	6	0	3
3	1	0	0	6	0	0
4 i więcej	1	1	1	6	5	6
rodziny emerytów i rencistów ogółem	12	10	16	24	20	31
o liczbie osób:						
1	4	3	7	4	3	7
2	5	4	4	10	8	8
3	2	3	4	6	9	12
4 i więcej	1	0	1	4	0	4

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastarni.

Wśród mieszkańców gminy korzystających ze wsparcia MOPS-u w latach 2017-2019 najliczniejsze grupy stanowiły rodziny żyjące w ubóstwie, dotknięte niepełnosprawnością, bezrobociem, a także problemem alkoholowym.

Dane szczegółowe na temat powodów przyznawania pomocy społecznej w gminie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 14. Powody przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019 (liczba osób w rodzinach)

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastarni.

Po spadku w 2018 roku, w 2019 roku wzrosła liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną z powodu ubóstwa (do 103), alkoholizmu (do 52),

bezrobocia (do 50) oraz długotrwałej lub ciężkiej choroby (do 38). Na szczególną uwagę zasługuje problem alkoholizmu, który jawi się jako trzeci, co do wielkości, powód korzystania z pomocy społecznej w gminie. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Świadczenia pomocy społecznej udzielane przez MOPS mają głównie charakter pieniężny, niepieniężny i usługowy. Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2017-2019 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Formy świadczeń pomocy społecznej udzielonych w gminie przez MOPS w latach 2017-2019

formy świadczeń		liczba osób			kwota świadczeń		
		2017 r.	2018 r.	2019 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
pieniężne	zasiłek stały	26	29	26	130.652	155.161	157.749
	zasiłek okresowy	7	8	9	11.585	9 535	12.798
	zasiłek celowy	67	50	55	88.049	76.671	104.429
niepieniężne	posiłek	19	18	15	7.980	9.108	7.897
	schronienie	0	0	0	0	0	0
	ubranie	0	0	0	0	0	0
	sprawienie pogrzebu	0	0	0	0	0	0
	odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej	7	7	6	187.102	167.251	188.943
usługi	usługi opiekuńcze	2	0	0	4.432	0	0
	specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	0	0	0	0	0
	specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi	8	7	8	205.000	192.424	162.875
	poradnictwo specjalistyczne	0*	0*	0*	X	X	X
	praca socjalna	22*	38*	38*	X	X	X
	interwencja kryzysowa	0*	0*	0*	X	X	X
	kontrakt socjalny	0	0	0	X	X	X
	projekt socjalny	0	0	0	X	X	X

indywidualne programy pomocy	indywidualny program wychodzenia z bezdomności	0	0	0	X	X	X
	indywidualny program zatrudnienia socjalnego (CIS)	0	0	0	X	X	X
wspieranie rodziny i piecza zastępcza	wspieranie rodziny przez asystenta rodziny (liczba asystentów rodziny)	7* (1)	6* (1)	5* (1)	X	X	X
	liczba dzieci w pieczy zastępczej/odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej (w zł)	(4) 23.656	(4) 14.490	(4) 19.748	X	X	X

*liczba rodzin

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastarni.

Spośród świadczeń pieniężnych najczęściej udzielaną formą pomocy w latach 2017-2019 był zasiłek celowy. Jest on przyznawany na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, obuwia, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, opłat za gaz, energię, wodę i czynsz, a także kosztów pogrzebu. W analizowanym okresie liczba osób nim objętych ulegała wahaniom (67 w 2017r., 50 w 2018 r., 55 w 2019 r.).

Dominujący rodzaj pomocy niepieniężnej stanowił z kolei posiłek, który był wsparciem udzielanym głównie dzieciom w ramach wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” realizowanego w latach 2017-2018 oraz „Posiłek w szkole i w domu” w 2019 r. Nowy program na lata 2019-2023 zakłada wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Program „Posiłek w szkole i w domu” zapewnia pomoc zarówno osobom starszym, niepełnosprawnym, o niskich dochodach, jak i dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji. Istotnym elementem Programu jest zapewnienie dzieciom i młodzieży w wieku szkolnym gorącego posiłku przygotowanego w stołówce szkolnej. W ramach Programu dofinansowane są także posiłki dowożone osobom dorosłym, w tym osobom niewychodzącym z domu (np. ze względu na podeszły wiek czy

niepełnosprawność), niebędącym w stanie przygotować sobie codziennie gorącego posiłku. W latach 2017-2019 roku liczba osób objętych posiłkiem nieznacznie zmniejszyła się (19 w 2017 r., 18 w 2018 r., 15 w 2019 r.).

Ważną formą wsparcia niepieniężnego w latach 2017-2019 było także pokrywanie kosztów pobytu mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej. Ich liczba była na zbliżonym poziomie (po 7 w latach 2017-2018 r., 6 w 2019 r.).

Wśród usług najistotniejszą rolę odgrywała praca socjalna mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych i tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. W latach 2018-2019 liczba rodzin, które objęto pracą socjalną, była wyższa niż w 2017 roku (22 w 2017 r., po 38 w latach 2018-2019).

Duże znaczenie miały także usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Z pierwszych z nich w 2017 roku korzystały 2 osoby, z kolei z drugich – po 8 osób w 2017 i w 2019 roku oraz 7 osób w 2018 roku.

W analizowanym okresie Ośrodek realizował również zadania z zakresu wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej. W latach 2017-2019 z rodzinami wymagającymi wsparcia pracował 1 asystent rodziny, pod opieką którego pozostawało odpowiednio 7, 6 i 5 rodzin. Środki na pokrycie kosztów związanych z zatrudnieniem asystenta rodziny zostały pozyskane w ramach Programu pn. „Asystent rodziny i koordynator pieczy zastępczej”. Pomoc asystenta rodziny polegała m.in. na wsparciu w prawidłowym prowadzeniu gospodarstwa domowego i racjonalnym gospodarowaniu budżetem, budowaniu prawidłowych relacji rodzinnych oraz rozwijaniu kompetencji i kształtowaniu postaw wychowawczych. Asystent rodziny pomagał także rozwiązywać problemy psychologiczne i udzielał wsparcia w terapii uzależnień. W analizowanym okresie gmina ponosiła również odpłatność za pobyt dzieci z gminy w pieczy zastępczej (za 4 w każdym roku). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Dzieci z gminy umieszczone w pieczy zastępczej w latach 2017-2019

dzieci w pieczy zastępczej	2017 r.	2018 r.	2019 r.
liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej ogółem	4	4	4
liczba dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej	4	4	4

liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	0	0	0
---	---	---	---

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastarni.

W gminie realizowany był również rządowy program pomocy dla rodzin wielodzietnych. Koordynacją jego realizacji zajmuje się MOPS, który wydaje uprawnionym Karty Dużej Rodziny. W 2019 roku wydano 141 kart, tj. 106 kart więcej niż rok wcześniej. Tak znaczny wzrost był skutkiem zmian w ustawie, zgodnie z którymi od 2019 roku o Kartę Dużej Rodziny mogą się ubiegać również rodzice, którzy kiedykolwiek mieli na utrzymaniu co najmniej trójkę dzieci bez względu na ich aktualny wiek.

W latach 2017-2019 MOPS realizował także zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, będąc odpowiedzialnym za obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, a także delegując do niego swoich pracowników. W 2019 roku działaniami Zespołu objęto 10 osób.

W analizowanym okresie Ośrodek realizował również zadanie wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, przyznając świadczenia wychowawcze – na łączną kwotę 2.324.677 zł w 2017 roku, 2.212.845 zł w 2018 roku i 2.895.329 zł w 2019 roku. W 2019 roku liczba przyznanych świadczeń i kwota wydatków na ten cel wzrosła, co wynikało ze zmiany przepisów, które od 1 lipca 2019 roku umożliwiły pobieranie świadczenia również na pierwsze dziecko w rodzinie.

W latach 2017-2019 MOPS zajmował się również przyznawaniem świadczeń rodzinnych. W 2019 roku ich ogólna liczba była większa niż w latach 2017-2018 (4.668 w 2017 r., 4.658 w 2018 r., 4.735 w 2019 r.), podobnie jak liczba wypłaconych zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłków (3.304 w 2017 r., 3.325 w 2018 r., 3.404 w 2019 r.). Dane szczegółowe na temat przyznanych w gminie świadczeń rodzinnych przedstawia poniższa tabela.

Dane szczegółowe na temat przyznanych w gminie świadczeń rodzinnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2017-2019

	2017 r.	2018 r.	2019 r.
zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych			

liczba świadczeń	3.304	3.325	3.404
zasiłek pielęgnacyjny			
liczba świadczeń	1.041	986	998
świadczenia pielęgnacyjne			
liczba świadczeń	143	152	172
specjalny zasiłek opiekuńczy			
liczba świadczeń	50	67	85
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka			
liczba świadczeń	25	25	17
świadczenie rodzicielskie			
liczba świadczeń	105	103	59
ogółem			
liczba świadczeń	4.668	4.658	4.735
zasiłek dla opiekuna			
liczba świadczeń	48	28	24
jednorazowe świadczenie w wysokości 4.000 zł			
liczba świadczeń	0	0	0

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastarni.

W analizowanym okresie MOPS przyznawał również zasiłek dla opiekunów osób niepełnosprawnych. Przysługuje on osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 roku w związku z wygaśnięciem z mocy prawa (na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 roku o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r., poz. 1548) decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego. W latach 2017-2019 MOPS wypłacił odpowiednio 48, 28 i 24 zasiłki dla opiekuna na łączną kwotę odpowiednio 24.960, 14.960 i 14.880 zł.

W latach 2017-2019 Ośrodek nie przyznawał jednorazowych świadczeń z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Świadczenie to przyznawane jest w oparciu o art. 10 ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, wynosi 4.000 zł i jest finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa.

Kolejną formę pomocy udzielanej przez MOPS stanowiły świadczenia z funduszu alimentacyjnego, które służą wsparciu osób znajdujących się w trudnej

sytuacji materialnej w przypadku bezskuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych. W latach 2017-2019 liczba rodzin, którym przyznano tę pomoc, zmniejszała się z roku na rok (z 13 w 2017 r. do 8 w 2019 r.), podobnie jak liczba świadczeń (z 293 w 2017 r. do 237 w 2019 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2017-2019

	2017 r.	2018 r.	2019 r.
liczba rodzin, którym przyznano świadczenie	13	11	8
liczba przyznanych świadczeń	293	280	237
łącznie kwota wypłaconych świadczeń (w zł)	108.960	104.660	90.565

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastarni.

Mieszkańcy gminy, którzy z uwagi na trudną sytuację materialną nie byli w stanie pokryć kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, otrzymywali, po spełnieniu określonych warunków, dodatki mieszkaniowe oraz dodatki energetyczne. Są to świadczenia pieniężne udzielane w ramach zadań własnych gminy. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Dodatki mieszkaniowe i energetyczne przyznane w gminie w latach 2017-2019

	2017 r.	2018 r.	2019 r.
liczba gospodarstw, którym przyznano dodatki mieszkaniowe	21	18	15
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	24.898	18.097	15.265
liczba gospodarstw, którym przyznano dodatki energetyczne	8	9	5
wartość przyznanych dodatków energetycznych (w zł)	912	974	428

Źródło danych: Urząd Miejski w Jastarni.

4. ANALIZA SWOT

Przeprowadzona na potrzeby niniejszego dokumentu analiza SWOT posłużyła identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu wspierania rodziny oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Pozwoliła oszacować potencjał, jakim gmina dysponuje w tym obszarze oraz określić stopień, w jakim

posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom rodzin i dzieci mieszkających na jej terenie.

Mocne strony	Słabe strony
▪ zapewnianie wsparcia ze strony asystenta rodziny ▪ dostateczny dostęp do opieki przedszkolnej oraz szkolnictwa podstawowego ▪ funkcjonowanie wielopokoleniowej społecznej oraz świetlic profilaktyczno-opiekuńczych	▪ brak warunków do prowadzenia efektywnej pracy socjalnej ▪ niedostateczny dostęp rodzin do poradnictwa specjalistycznego ▪ brak w gminie grup i ośrodków wsparcia dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci ▪ brak w gminie placówek opieki nad dziećmi do lat 3.
▪ bogata oferta Miejskiego Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji oraz Miejskiej Biblioteki Publicznej ▪ działalność Muzeum Rybackiego „Pod Strzechą” ▪ prężna działalność klubów sportowych ▪ działalność MKPRPAiPN i Zespołu Interdyscyplinarnego ▪ funkcjonowanie w gminie Punktu Konsultacyjnego Pomocy Rodzinie i grupy AA „Kotwica” ▪ prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie ▪ realizacja działań edukacyjno-szkoleniowych w zakresie profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie ▪ zapewnianie dostępu do kształcenia integracyjnego w gminie ▪ dobrze wykwalifikowana, stale podnosząca kwalifikacje kadra MOPS-u ▪ funkcjonowanie wolontariatu w gminie	▪ brak możliwości kontynuowania w gminie nauki na poziomie ponadpodstawowym ▪ nieodpowiedni dostęp do opieki medycznej w gminie, głównie specjalistycznej ▪ zbyt mała skala działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w zakresie profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie ▪ ograniczony dostęp do poradnictwa prawnego ▪ brak w gminie grupy wsparcia dla osób współuzależnionych i ofiar przemocy w rodzinie ▪ niewystarczająca liczba miejsc pracy; brak całorocznych ofert pracy ▪ ograniczona współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodziny i dziecka
Szanse	Zagrożenia

▪ dalsze wsparcie ze strony asystenta rodziny ▪ zwiększenie dostępu do poradnictwa specjalistycznego, w szczególności prawnego ▪ rozwój sieci i oferty placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży ▪ rosnąca świadomość społeczna na temat problemów uzależnień i przemocy w rodzinie ▪ dostępność programów wsparcia rodziny i dziecka	▪ rozluźnienie więzi rodzinnych i rozpad rodzin ▪ coraz większa dostępność alkoholu i innych środków psychoaktywnych ▪ obniżanie się wieku inicjacji alkoholowej i narkotykowej ▪ zwiększająca się liczba osób wymagających działań korekcyjno-edukacyjnych ▪ wzrost poziomu bezrobocia w kraju i spadek dynamiki w gospodarce spowodowany epidemią Covid-19
▪ dalsze podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez kadrę MOPS-u; dostępność szkoleń, w tym szkoleń on-line ▪ rozwój sektora pozarządowego działających na rzecz rodziny i dziecka ▪ wzrost aktywności obywatelskiej ▪ skuteczniejsze pozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej ▪ rozwój wolontariatu	▪ migracja zarobkowa osób w wieku produkcyjnym, w tym ludzi młodych i wykształconych, do większych ośrodków ▪ przeciążenie pracowników MOPS-u zbyt dużą liczbą zadań oraz niski prestiż zawodu ▪ roszczeniowa postawa odbiorców pomocy społecznej; niechęć do zmian i udziału w projektach unijnych ▪ zagrożenie wypaleniem zawodowym wśród pracowników pomocy społecznej ▪ biurokracja w pomocy społecznej

5. INSTYTUCJE I ORGANIZACJE DZIAŁAJĄCE NA RZECZ RODZINY I DZIECKA

W gminie Jastarnia oraz w jej sąsiedztwie funkcjonują podmioty działające na rzecz rodziny i dziecka. Poza Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Jastarni oraz gminnymi placówkami oświatowymi i kulturalnymi, które prowadzą m.in. działalność edukacyjną, kulturalną, profilaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą, a także zajmują się organizowaniem czasu wolnego i zajęć integracyjnych, są to: w Jastarni – Punkt Konsultacyjny Pomocy Rodzinie, Zespół Interdyscyplinarny, Miejska Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „JAS-MED” S.C., w Pucku – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i działający przy nim Punkt

Interwencji Kryzysowej, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Poradnia Zdrowia Psychicznego, Powiatowy Urząd Pracy i Komenda Powiatowa Policji, a także Świetlice Profilaktyczno-Opiekuńcze w Juracie i Kuźnicy, Komisariat Policji w Juracie, Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Kłaninie, Rodzinne Domy Dziecka we Władysławowie i Smolnie, Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wejherowie, Sąd Rejonowy w Wejherowie oraz Kuratorium Oświaty w Gdańsku. Mieszkańcy korzystają również ze wsparcia lokalnych organizacji pozarządowych oferujących zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, upowszechniających działalność sportową, rekreacyjną i kulturalną.

Dane szczegółowe na temat podmiotów działających na rzecz rodziny i dziecka w gminie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Podmioty działające na rzecz rodziny i dziecka w gminie

nazwa podmiotu	adres podmiotu
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastarni	ul. Portowa 24, 84-140 Jastarnia
Punkt Konsultacyjny Pomocy Rodzinie w Jastarni	ul. Portowa 24, 84-140 Jastarnia
Zespół Interdyscyplinarny w Jastarni	ul. Portowa 24, 84-140 Jastarnia
Miejska Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Jastarni	ul. Portowa 24, 84-140 Jastarnia
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „JAS-MED” S.C. w Jastarni	ul. Stelmaszczyka 5, 84-140 Jastarnia
Świetlica Profilaktyczno-Opiekuńcza w Juracie	ul. Ratibora 45, 84-141 Jurata
Świetlica Profilaktyczno-Opiekuńcza w Kuźnicy	ul. Helska 45, 85-130 Kuźnica
Komisariat Policji w Juracie	ul. Ratibora 42, 84-141 Jurata
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pucku	ul. Kolejowa 7, 84-100 Puck
Punkt Interwencji Kryzysowej w Pucku	ul. Kolejowa 7c, 84-100 Puck
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Pucku	ul. Zamkowa 5, 84-100 Puck
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Pucku	ul. Kolejowa 7, 84-100 Puck
Poradnia Zdrowia Psychicznego w Pucku	ul. Armii Wojska Polskiego 16, 84-100 Puck
Powiatowy Urząd Pracy w Pucku	ul. Orzeszkowej 7, 84-100 Puck
Komenda Powiatowa Policji w Pucku	ul. Dworcowa 5, 84-100 Puck
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Kłaninie	Kłanino ul. Pałacowa 14, 84-107 Starzyno
Rodzinny Dom Dziecka nr 1 we Władysławowie	ul. Młyńska 50, 84-120 Władysławowo

Rodzinny Dom Dziecka nr 2 we Władysławowie	ul. Wyzwolenia 32, 84-120 Władysławowo
Rodzinny Dom Dziecka nr 3 w Smolnie	Smolno, ul. Polna 4, 84-100 Puck
Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wejherowie	ul. Kościuszki 2, 84-200 Wejherowo
Sąd Rejonowy w Wejherowie, Wydział Rodzinny i Nieletnich, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej	ul. J. Sobieskiego 239, 84-200 Wejherowo
Kuratorium Oświaty w Gdańsku	ul. Wały Jagiellońskie 24, 80-853 Gdańsk

Źródło danych: Urząd Miejski w Jastarni.

IV. CELE I ZADANIA

Celem głównym Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Jastarnia na lata 2021-2023 jest **rozwój zintegrowanego systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych**. Osiągnięcie tak sformułowanego celu wymaga wdrożenia wyznaczonych celów operacyjnych oraz zadań. Zostały one ujęte w przedstawionym poniżej w formie zestawień tabelarycznych harmonogramie, w którym uwzględniono również realizatorów poszczególnych zapisów, czas ich wdrożenia oraz wskaźniki monitoringowe.

Cel operacyjny 1. Podnoszenie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny oraz promowanie jej prawidłowego modelu

zadania	realizatorzy/partnerzy	czas realizacji	wskaźniki monitoringowe
1. Doskonalenie form pracy socjalnej z rodziną	MOPS	2021-2023	liczba osób objętych pracą socjalną
2. Dalsze zapewnianie wsparcia ze strony asystenta rodziny	MOPS, Urząd Miejski	2021-2023	liczba asystentów rodziny oraz liczba rodzin objętych opieką
3. Ustanawianie, w razie potrzeby, rodzin wspierających dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz	MOPS, Urząd Miejski, organizacje pozarządowe	2021-2023	liczba rodzin wspierających oraz liczba rodzin przez nie wspieranych

organizowanie dla nich szkoleń			
4. Zapewnienie szerszego dostępu do poradnictwa specjalistycznego, konsultacji, treningu umiejętności wychowawczych, terapii rodzinnej i mediacji	MOPS, GKRPA, Punkt Konsultacyjny Pomocy Rodzinie, PCPR, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, organizacje pozarządowe	2021-2023	liczba osób objętych poszczególnymi formami wsparcia, w tym poradnictwem specjalistycznym
5. Tworzenie grup wsparcia dla rodzin, w tym samopomocowych dla osób samotnie wychowujących dzieci	MOPS, organizacje pozarządowe	2021-2023	liczba grup wsparcia oraz liczba osób w nich uczestniczących
6. Wzmacnianie więzi rodzinnych, m.in. poprzez organizowanie środowiskowych imprez integracyjnych	Urząd Miejski, MOPS, placówki oświatowe i kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne	2021-2023	liczba imprez oraz liczba osób w nich uczestniczących
7. Wspieranie interdyscyplinarne rodzin oraz zapewnienie dostępu do szkoleń dla osób mających świadczyć wsparcie interdyscyplinarne	MOPS, MKPiRPAiPN, Punkt Konsultacyjny Pomocy Rodzinie, Gminny Zespół Interdyscyplinarny, PCPR, PIK, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, placówki oświatowe, zakłady opieki zdrowotnej, Policja, Sąd Rejonowy, organizacje pozarządowe	2021-2023	liczba powołanych grup roboczych oraz liczba rodzin objętych wsparciem Interdyscyplinarnym, liczba szkoleń oraz liczba osób w nich uczestniczących
8. Opracowywanie i realizowanie środowiskowych programów i projektów na rzecz rodzin, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej	Jednostki organizacyjne gminy, w tym MOPS, placówki oświatowe i kulturalne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, organizacje pozarządowe	2021-2023	liczba programów i projektów oraz liczba osób nimi objętych
9. Zintegrowanie podejmowanych działań poprzez stałą współpracę podmiotów działających na rzecz rodziny	Jednostki organizacyjne gminy, w tym MOPS, MKPiRPAiPN, placówki oświatowe, kulturalne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, PCPR, PIK, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, zakłady opieki zdrowotnej, Policja, Sąd Rejonowy, organizacje pozarządowe, kościoły	2021-2023	liczba podmiotów współpracujących na rzecz rodziny

**Cel operacyjny 2.
Wspieranie rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej**

zadania	realizatorzy/partnerzy	czas realizacji	wskaźniki monitoringowe
1. Udzielanie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom ubogim	MOPS, placówki oświatowe	2021-2023	liczba udzielonych świadczeń oraz liczba osób nimi objętych
2. Upowszechnianie wśród rodzin dotkniętych bezrobociem ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych, stażach i zatrudnieniu socjalnym	Urząd Miejski, MOPS, Powiatowy Urząd Pracy	2021-2023	liczba osób bezrobotnych w gminie, w tym liczba osób objętych różnymi formami wsparcia
3. Organizowanie akcji charytatywnych na rzecz rodzin ubogich oraz promowanie wśród rodzin zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego aktywnych postaw i samopomocy	MOPS, Urząd Miejski, Powiatowy Urząd Pracy, organizacje pozarządowe	2021-2023	liczba akcji charytatywnych i promocyjnych
4. Udzielanie wsparcia dzieciom z rodzin ubogich, m.in. organizowanie dożywiania w szkołach, wypoczynku letniego i zimowego, wyposażenie	MOPS, Urząd Miejski, placówki oświatowe, kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, organizacje pozarządowe	2021-2023	liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem

w podręczniki i pomoce szkolne oraz odzież, zapewnienie dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego			
5. Rozwijanie w gminie mieszkalnictwa komunalnego, w tym socjalnego i wspomagane	Urząd Miejski	2021-2023	liczba mieszkań komunalnych, w tym socjalnych i wspomaganych

**Cel operacyjny 3.
Zaspakajanie potrzeb zdrowotnych rodziny oraz zapewnienie jej bezpieczeństwa publicznego**

zadania	realizatorzy/partnerzy	czas realizacji	wskaźniki monitoringowe
1. Promowanie zdrowego stylu życia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej	Urząd Miejski, MOPS, MKPIRPAIPN, zakłady opieki zdrowotnej, placówki oświatowe i kulturalne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży	2021-2023	liczba przedsięwzięć z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej oraz liczba programów zdrowotnych
2. Zabezpieczanie świadczeń z zakresu podstawowej opieki medycznej oraz zwiększenie dostępności wsparcia specjalistycznego	Urząd Miejski, zakłady opieki zdrowotnej	2021-2023	liczba osób objętych świadczeniami zdrowotnymi
3. Zwiększenie dostępności wsparcia dla rodzin z dziećmi dotkniętymi niepełnosprawnością, w tym w formie poradnictwa i rehabilitacji	MOPS, Urząd Miejski, PCPR, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, podmioty świadczące usługi rehabilitacyjne, organizacje pozarządowe	2021-2023	liczba rodzin objętych poradnictwem oraz liczba osób objętych rehabilitacją
4. Monitorowanie rodzin zagrożonych i dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie oraz podejmowanie działań zgodnie z uchwalonymi	Urząd Miejski, MOPS, MKPIRPAIPN, Punkt Konsultacyjny Pomocy Rodzinie, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, PCPR, PIK,	2021-2023	liczba rodzin objętych monitoringiem, liczba rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie

programami w tym zakresie	ośrodki wsparcia, placówki leczenia uzależnień, specjaliści, grupy samopomocowe, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, Policja, organizacje pozarządowe		oraz liczba osób objętych wsparciem
5. Prowadzenie działań profilaktyczno-informacyjnych i edukacyjnych z zakresu zapobiegania przestępczości	Urząd Miejski, Policja, placówki oświatowe i kulturalne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży	2021-2023	liczba przedsięwzięć profilaktyczno-informacyjnych i edukacyjnych
6. Patrolowanie i wizytowanie miejsc publicznych, poprawianie bezpieczeństwa na drodze, m.in. poprzez remont dróg gminnych, budowę przejść dla pieszych, oświetlenia i miejsc parkingowych	Urząd Miejski, Policja	2021-2023	stopień poczucia bezpieczeństwa mieszkańców oraz liczba zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeństwa na drodze

Cel operacyjny 4.

Wspieranie dzieci i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju

zadania	realizatorzy/partnerzy	czas realizacji	wskaźniki monitoringowe
1. Podnoszenie jakości kształcenia i wsparcia w placówkach oświatowych, m.in. poprzez doskonalenie kadr nauczycielskich i pedagogów szkolnych oraz doposażenie szkół w niezbędny sprzęt i programy nauczania	Urząd Miejski, placówki oświatowe	2021-2023	liczba nauczycieli i pedagogów doskonalących swoje kwalifikacje zawodowe oraz liczba doposażonych placówek oświatowych
2. Zapewnienie w gminie opieki nad dziećmi do lat 3, a w razie potrzeby zwiększenie dostępu do opieki przedszkolnej	Urząd Miejski, placówki przedszkolne	2021-2023	liczba dzieci uczęszczających do placówek przedszkolnych oraz objętych opieką żłobka
3. Organizowanie zajęć i spotkań profilaktyczno-wychowawczych i edukacyjnych oraz opracowywanie i realizowanie programów w tym zakresie	MOPS, MKPIRPAIPN, placówki oświatowe i kulturalne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, Policja	2021-2023	liczba zajęć i spotkań oraz liczba osób w nich uczestniczących, liczba programów oraz liczba osób nimi objętych
4. Rozwijanie sieci i oferty placówek	Urząd Miejski, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży	2021-2023	liczba świetlic oraz liczba dzieci

wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży			z nich korzystających
5. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, m.in. poprzez zwiększenie dostępności zajęć wyrównawczych, dofinansowanie udziału w wycieczkach, kulturze, sporcie i rekreacji, udzielanie pomocy w nauce (np. przez wolontariuszy), przyznawanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym (stypendia, zasiłki szkolne)	Urząd Miejski, MOPS, placówki oświatowe i kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, wolontariusze	2021-2023	liczba przyznanych świadczeń oraz liczba osób objętych pomocą stypendialną i zasiłkami szkolnymi
6. Zapewnienie dostępu do kształcenia dla dzieci niepełnosprawnych poprzez tworzenie grup i klas integracyjnych, prowadzenie nauczania indywidualnego, likwidowanie barier architektonicznych, zapewnienie transportu i opieki w czasie przewozu do szkoły	Urząd Miejski, MOPS, placówki oświatowe, PCPR	2021-2023	liczba grup i klas integracyjnych oraz liczba osób do nich uczęszczających, liczba uczniów objętych nauczaniem indywidualnym, liczba zlikwidowanych barier architektonicznych, liczba dzieci dowożonych do szkół
7. Wzbogacanie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych	Urząd Miejski, MOPS, MKPIRPAIPN, placówki oświatowe i kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, organizacje pozarządowe	2021-2023	liczba organizowanych zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych oraz liczba osób nimi objętych
8. Rozwijanie w gminie infrastruktury umożliwiającej dzieciom i młodzieży spędzanie czasu wolnego (w tym sportowo-rekreacyjnej) i zwiększenie jej bezpłatnej dostępności	Urząd Miejski, jednostki organizacyjne gminy	2021-2023	liczba nowych obiektów umożliwiających spędzanie czasu wolnego oraz liczba osób z nich korzystających
9. Upowszechnianie wolontariatu wśród dzieci i młodzieży	Urząd Miejski, jednostki organizacyjne gminy, wolontariusze	2021-2023	liczba wolontariuszy

**Cel operacyjny 5.
Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej oraz umożliwienie im powrotu do rodzin biologicznych**

zadania	realizatorzy/partnerzy	czas realizacji	wskaźniki monitoringowe
1. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej formie pieczy zastępczej	MOPS, PCPR	2021-2023	liczba osób umieszczonych w pieczy zastępczej oraz wysokość środków na pokrycie ich pobytu
2. Podejmowanie współpracy z rodziną biologiczną w zakresie opracowania planu pracy zbieżnego z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej	MOPS, PCPR, koordynatorzy pieczy zastępczej i całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze	2021-2023	liczba opracowanych planów pracy oraz liczba dzieci powracających do rodzin biologicznych
3. Podejmowanie współpracy z podmiotami działającymi na rzecz powrotu dziecka z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej	MOPS, PCPR, koordynatorzy pieczy zastępczej i całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze	2021-2023	liczba podmiotów współpracujących na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej

V. ODBIORCY PROGRAMU

Odbiorcami Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Jastarnia na lata 2021-2023 będą mieszkańcy gminy, w tym:

- rodziny mające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- rodziny niewydolne wychowawczo, wykazujące bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego i niezaradne życiowo,
- rodziny żyjące w ubóstwie, w tym dotknięte bezrobociem, oraz pochodzące z nich dzieci,
- rodzice samotnie wychowujący dzieci,
- osoby i rodziny dotknięte problemami uzależnień,
- osoby doświadczające przemocy w rodzinie i sprawcy przemocy w rodzinie,
- dzieci i młodzież zagrożona niedostosowaniem społecznym,
- dzieci do lat 3.,
- dzieci i młodzież z niepełnosprawnością,
- dzieci i młodzież wychowująca się w ramach rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- dzieci i młodzież opuszczająca rodzinne i instytucjonalne formy pieczy zastępczej,
- rodzice zastępczy,
- kadra podmiotów, w tym instytucji i organizacji pozarządowych, zajmujących się udzielaniem wsparcia rodzinom, dzieciom i młodzieży.

VI. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Zakłada się, że realizacja zadań wyznaczonych w Gminnym Programie Wspierania Rodziny w Gminie Jastarnia na lata 2021-2023 przyczyni się do rozwoju lokalnego systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez m.in.:

- zwiększenie poziomu wiedzy w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich,
- podniesienie jakości wsparcia udzielanego rodzicom mającym trudności opiekuńczo-wychowawcze, rodzicom samotnych i wychowującym dzieci niepełnosprawne,
- zapewnienie dostępu do opieki nad dziećmi do lat 3.,
- podwyższenie szans edukacyjnych dla uczniów uzdolnionych i dzieci mających problemy w nauce,
- wzbogacenie oferty spędzania czasu wolnego oraz zwiększenie liczby dzieci i młodzieży z niej korzystających,
- aktywizację zawodową i usamodzielnienie części dotychczasowych beneficjentów systemu pomocy społecznej,
- poprawę warunków ekonomicznych osób zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego,
- ułatwienie dostępu do mieszkań dla osób o niskim statusie materialnym,
- podniesienie poziomu świadomości mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowia, uzależnień, przemocy w rodzinie i zdrowego trybu życia,
- zwiększenie dostępności opieki zdrowotnej, w tym specjalistycznej,
- skuteczniejsze wsparcie osób uzależnionych, współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie,
- podniesienie poziomu bezpieczeństwa publicznego, m.in. ograniczenie przestępczości, w tym wśród młodocianych,
- podniesienie kwalifikacji i wzrost kompetencji osób pracujących z rodziną i dzieckiem oraz zajmujących się udzielaniem im wsparcia.

VII. FINANSOWANIE PROGRAMU

Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Jastarnia na lata 2021-2023 będzie finansowana:

- z budżetu gminy,
- ze środków samorządu powiatowego,
- z dotacji z budżetu państwa na realizację zadań własnych gminy,
- z dotacji z budżetu państwa na realizację zadań zleconych gminie,
- z programów rządowych z zakresu wspierania rodziny,
- z funduszy zewnętrznych, w tym z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej,
- ze środków pozyskanych z innych źródeł.

Na realizację Programu w 2021 roku przewidziano w budżecie m.in. następujące środki finansowe:

- Rozdział 85504 – Wspieranie rodziny: 123.690 zł,
- Rozdział 85508 – Rodziny zastępcze: 25.000 zł.

Wysokość środków finansowych na realizację Programu w latach 2022-2023 zostanie ujęta w przyjmowanej corocznie uchwale budżetowej Rady Miejskiej.

VIII. WDRAŻANIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU

Koordynatorem realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Jastarnia na lata 2021-2023 będzie Kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jastarni. Sformułowane w dokumencie zadania będą wdrażane przez wyznaczonych realizatorów oraz partnerów w realizacji.

Skuteczność wdrożenia Programu będzie m.in. zależała od posiadanych i pozyskanych środków finansowych na opracowanie i realizację projektów, które będą zgodne z przyjętymi w nim zadaniami.

Monitoring Programu, polegający na zbieraniu i analizowaniu informacji na temat realizowanych bądź zrealizowanych już zadań, będzie prowadzony corocznie. Gromadzone dane z jednej strony pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzić, z myślą o podjęciu działań korygujących, czy realizacja wyznaczonych zadań

zmierza w słusznym kierunku, z drugiej natomiast umożliwią po zakończeniu realizacji Programu przeprowadzenie jego ewaluacji, czyli ustalenie rzeczywistych rezultatów wdrożenia zadań – czy uzyskane efekty są zgodne z przyjętymi wcześniej zamierzeniami i na co miały wpływ.

Do oceny wdrożenia sformułowanych w Programie zadań zostaną wykorzystane wyznaczone w dokumencie wskaźniki monitoringowe.

W terminie do 31 marca każdego roku Kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej przedstawi Radzie Miejskiej sprawozdanie z realizacji Programu wraz z rocznym sprawozdaniem z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny. Sprawozdanie zostanie sporządzone na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów biorących udział w realizacji Programu.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabele:

Tabela 1. Typy rodzin objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2017-2019	19
Tabela 2. Formy świadczeń pomocy społecznej udzielonych w gminie przez MOPS w latach 2017-2019	21
Tabela 3. Dzieci z gminy umieszczone w pieczy zastępczej w latach 2017-2019	23
Tabela 4. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2017-2019.....	24
Tabela 5. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2017-2019	26
Tabela 6. Dodatki mieszkaniowe i energetyczne przyznane w gminie w latach 2017-2019.....	26
Tabela 7. Podmioty działające na rzecz rodziny i dziecka w gminie	29

Wykresy:

Wykres 1. Warunki życia w gminie	10
Wykres 2. Problemy najczęściej dotyczące rodziny zamieszkujące w gminie ...	11
Wykres 3. Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie	12
Wykres 4. Przyczyny bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego w gminie.....	13
Wykres 5. Jakie działania poprawiłyby sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo w gminie?	13
Wykres 6. Negatywne zjawiska społeczne, na które narażone są dzieci i młodzież w gminie	14
Wykres 7. Problemy występujące w rodzinie, które są najczęstszymi przyczynami negatywnych zjawisk społecznych wśród dzieci i młodzieży z gminy	15
Wykres 8. Problemy występujące w środowisku lokalnym, które są najczęstszymi przyczynami negatywnych zjawisk społecznych wśród dzieci i młodzieży z gminy	15
Wykres 9. Działania mogące być odpowiedzią na problemy, z którymi zmagają się dzieci i młodzież w gminie.....	16

Wykres 10. Rodziny i osoby w rodzinach w gminie, z którymi w latach 2017-2019 przeprowadzono wywiad środowiskowy.....	18
Wykres 11. Rodziny i osoby w rodzinach w gminie, którym w latach 2017-2019 przyznano świadczenie.....	18
Wykres 12. Rodziny i osoby w rodzinach w gminie, którym w latach 2017-2019 przyznano świadczenie pieniężne.....	18
Wykres 13. Rodziny i osoby w rodzinach w gminie, którym w latach 2017-2019 przyznano świadczenie niepieniężne.....	18
Wykres 14. Powody przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019 (liczba osób w rodzinach)	20